

Til
Miljø – og Fødevareudvalget

Omø, den 18. februar 2021

Kære medlemmer af Miljø- og Fødevareudvalget.

Tak for muligheden for at mødes med jer virtuelt den 10. februar og drøfte affaldshåndtering på de små øer med under 200 beboere.

Som opfølgning på foretrædet fremsender vi hermed miljøminister Lea Wermelings svar på vores høringssvar på 'Handleplan for cirkulær økonomi', samt vores opfølgende tilbagemelding på svaret, som vi finder noget tvetydigt.

Vi håber, at Miljø og Fødevareudvalget vil arbejde for, at hvis kommunen ønsker at etablere en anden affaldsordning på øen end i resten af kommunen, så skal kommunen *i samarbejde med øboerne* søge en dispensation i Miljøministeriet, hvori de redegør for, hvordan man så vil opfylde kravene til indsamling, sortering osv.

Nedenfor finder I:

- Vores opfølgning (dateret 18.februar 2021) på Lea Wermelins svar
- Miljøminister Lea Wermelins svar (dateret 15. februar 2021)
- Vores høringssvar til Handlingsplan for cirkulær økonomi – National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032

Har I spørgsmål, er I meget velkomne til at kontakte os.

Venlig hilsen

Dorthe Winther
Formand
Sammenslutningen af Danske Småøer

Til
Miljøminister
Lea Wermelin

Omø, den 18. februar 2021

Kære Lea Wermelin.

Tak for dit svar af 15. februar 2021 på vores henvendelse vedr. affaldshåndtering på de små øer. Vi er glade for, at du anerkender de små øers engagement i arbejdet med affaldssortering og cirkulær økonomi.

Vi synes dog, at dit svar er noget tvetydigt. På den ene side understreger du, at det ikke er hensigten, at øboere skal bringe deres affald til et sorteringsanlæg, på den anden side kan kommunen etablere fællesløsninger på øen eller på fastlandet.

[Citat] *Jeg vil understrege, at det ikke er hensigten, at borgere, der bor på småøer, skal bringe deres genanvendelige affald til sorteringsanlæg. Hensigten er, at dér hvor kommunen vurderer, at indsamling kun vanskeligt kan ske ved husstanden eller husstandsnaert, der kan kommunen etablere fællesløsninger fx på havnefaciliteter på øen eller på fastlandet.*

Den store udfordring er, at øboere skal transportere deres affald fra deres hjem til et opsamlingssted – i værste fald på fastlandet.

I de tilfælde hvor der er udfordringer med geografi og logistik, må kommunen i samarbejde den enkelte ø finde løsninger. Selv om der er under 200 faste beboere på flere af de små øer, er der mange fritids- og sommerhuse, der bruges i stigende omfang, som også har brug for at komme af med deres affald på en ansvarlig måde.

Vores forslag er derfor, at hvis kommunen ønsker at etablere en anden affaldsordning på øen end i resten af kommunen, så skal kommunen i samarbejde med øboerne søge en dispensation i Miljøministeriet, hvori de redegør for, hvordan man så vil opfylde kravene til indsamling, sortering osv., sådan at vi på småøerne også kan leve op til miljøministerens ord: *Sorteringen og indsamlingen strømlines, så det bliver ens over hele landet – uanset om du er hjemme, på arbejde eller på farten, og - kan man så tilføje - om du bor på eller besøger en småø.*

Vi indgår meget gerne i dialog om forslaget og affaldshåndtering på de små øer.

Med venlig hilsen

Dorthe Winther

Formand

Sammenslutningen af Danske Småøer

Kopi til Udvalget for Landdistrikter og Øer og Miljø og Fødevarerudvalget.

Dorthe Winther
dw@danske-smaaer.dk

J.nr. 2020-2032
Den 15. februar 2021

Kære Dorthe Winther

Tak for dit brev og for jeres engagement i den grønne omstilling. Jeg sætter stor pris på jeres klare ønske om, at medvirke til et bedre miljø og en udvikling af den cirkulære økonomi, som sikrer en bæredygtig omstilling også på Danmarks småøer.

Danmark skal være et foregangsland inden for grøn omstilling. Et bredt politisk flertal har sat sig ambitiøse målsætninger med konkrete reduktionsmål inden for affaldssektoren. Det kræver bl.a. at borgerene skal sortere mere affald til genanvendelse.

Fordi der kan være særlige logistiske og geografiske forhold omkring små ikke-brofaste øer indeholder den nye affaldsbekendtgørelse og udkast til CØ-handlingsplan fleksibilitet for den enkelte kommune til, at kunne indrette affaldsordninger under hensyntagen til de konkrete forhold på og omkring ikke-brofaste øer med under 200 indbyggere, herunder at der kan etableres bringeordninger for en række fraktioner.

Jeg vil understrege, at det ikke er hensigten, at borgere, der bor på småøer, skal bringe deres genanvendelige affald til sorteringsanlæg. Hensigten er, at dér hvor kommunen vurderer, at indsamling kun vanskeligt kan ske ved husstanden eller husstandsnaert, der kan kommunen etablere fællesløsninger fx på havnefaciliteter på øen eller på fastlandet. Det er op til den enkelte kommune at tilrettelægge de specifikke indsamlingsordninger ud fra de konkrete lokale forhold, ligesom i andre områder med særlige udfordringer fx middelalderbyer og sommerhusområder. Jeg håber naturligvis, at kommunerne vil anstrenge sig for at tilrettelægge indsamling af genanvendeligt affald så husstandsnaert som muligt på de mindre øer med under 200 indbyggere.

Min klare ambition er at gøre affaldssektoren endnu grønnere. Derfor værdsætter jeg jeres store interesse og engagement for denne omstilling. Det er vigtigt for mig, at alle de berørte parter i denne sag bliver hørt og inddraget. Derfor vil jeg gerne endnu engang takke for jeres henvendelse. Jeg har bedt mit ministerium om at tage kontakt til jer i forhold til, hvis I har behov for at få jeres spørgsmål yderligere belyst.

Med venlig hilsen

Lea Wermelin

Miljøminister Lea Wermelin
Miljø- og Fødevarerministeriet
Kopi til Folketingets Udvalg for Småøer

Omø, 22. januar 2021

Hørings svar til Handlingsplan for cirkulær økonomi – National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032

I miljøministerens forord til handlingsplanen hedder det: *Og vi skal alle bidrage til at sortere mere affald. Regeringen gør det nemmere at sortere – både i hjemmet og på arbejdspladsen. Konkret vil alle få afhentet 10 typer affald tæt ved husstanden. Sorteringen og indsamlingen strømlines, så det bliver ens over hele landet - uanset om du er derhjemme, på arbejde eller på farten. Det nytter at sortere affald, da der kommer nye, gode produkter ud af det. Det ansvar skal vi alle tage på os.*

Sammenslutningen af Danske Småøer må desværre konstatere, at dette ikke kommer til at gælde de helt små øer med færre end 200 indbyggere. Det er vi meget uforstående overfor (set i lyset af ovennævnte) og finder, at det er helt forkert og et meget uheldigt signal at sende.

I affaldsbekendtgørelsen, der var i høring frem til 1. oktober 2020 er der indskrevet en række undtagelsesmuligheder ift. affalds afhentning, som kommuner kan bruge for øer under 200 indbyggere. Sammenslutningen af Danske Småøer har i vores høringssvar til affaldsbekendtgørelsen gjort rede for de u hensigtsmæssigheder, vi mener, der er i bekendtgørelsen (se høringbrev nedenfor).

Vi kan i *Høringsnotat om affaldsbekendtgørelsen* af 9. december 2020 læse, at miljøministeren desværre ikke finder, at vores redegørelse giver anledning til ændringer i bekendtgørelsen, og vi kan konstatere, at u hensigtsmæssighederne nu også er gentaget i handlingsplanen.

Det er i affaldsbekendtgørelsen ikke klart, om man med en bringeordning på ikke brofaste øer mener, at beboerne selv skal bringe affaldet til en genbrugsstation på øen, eller om de skal bringe affaldet helt til fastlandet. Uagtet at der i begge tilfælde gøres forskel fra resten af befolkningen, som får afhentet affaldet ved husstanden, er der en stor forskel på, om man som øbo har mulighed for at aflevere sit affald i et sorteringsanlæg på øen eller selv skal bringe det til fastlandet og sortere det der. Vi mener som *minimum*, at der bør være mulighed for at aflevere affaldet i et anlæg på øen.

Af det ovennævnte høringssvar fremstår det desværre, som om man med en bringeordning mener, at affaldet skal bringes til fastlandet af øboerne selv. Der står med henvisning til vores høringssvar:

Citat¹: Foreningen af Danske Småøer ønsker, at der skal være krav om henteordninger også på mindre øer.
Miljøministeriets svar:

Der er forud for udkast til bekendtgørelsen lavet undersøgelser, der belyser forhold på øer med få beboere. Disse undersøgelser peger på, at visse små ikke-brofaste øer har lokale fysiske forhold og bådforbindelser til fastlandet, der kan vanskeliggøre etablering af henteordninger ved husholdningerne. På den baggrund er der givet mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan erstatte en hente-ordning med en bringe ordning på ikke-brofaste øer med under 200 beboere. Bekendtgørelsen sætter ingen begrænsninger for, at der kan

¹ <https://prodstoragehoeringspo.blob.core.windows.net/b0c02523-76ac-4c05-aac9-d0c5b2abf720/H%C3%B8ringsnotat.pdf> – se side 10

etableres henteordninger for husholdningsaffald på øer med under 200 beboere. Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Citat slut.

Sammenslutningen af Danske Småøer mener, at dette nødvendigvis må revurderes: Netop konstateringen af "at visse små ikke-brofaste øer har lokale fysiske forhold og bådforbindelser til fastlandet, der kan vanskeliggøre etablering af henteordninger ved husholdningerne" understreger hvor uhensigtsmæssigt det er at lægge denne opgave over på den enkelte øbo! Samtidig strider det mod artikel 174 i EU's Lissabon traktat, der netop peger på, at der skal tages særligt hensyn til geografisk udsatte områder – så som småøer.

Øerne har muligvis kun et lille antal faste beboere, men øerne besøges tillige af mange fritidshusgæster og sommerhusejere samt flere og flere turister, der alle producerer affald. Desuden er erhvervslivet på øerne, som med den nye ordning selv skal skaffe sig af med deres sorterede affald og storskrald, udsat for en urimelig og omkostningstung forskelsbehandling ift. fastlandet.

Det er helt urimeligt at de helt små øer, der ofte er udlagt til særlig sårbare områder ift. naturbeskyttelse, efterlades i et gammelt system, hvor affald i sidste ende ikke vil blive sorteret. Øboere er også optaget af og vil gerne medvirke til et bedre miljø, en grønnere verden og en udvikling af den cirkulære økonomi – det er ikke rimeligt, at de i realiteten fratages denne mulighed. Der er ydermere en risiko for at øerne vil blive opfattet som utidssvarende områder, hvor miljøsvineri stadig hersker.

Med den nye affaldsbekendtgørelse og handlingsplanen for cirkulær økonomi havde Sammenslutningen af Danske Småøer håbet på, at alle vores medlemsøer ville blive sikret en bæredygtig ordning, til fordel for miljøet - også lokalt på de små øer. Det var en oplagt mulighed for at få øerne opdateret fx også i forhold til manglende storskraldsordninger på nogle øer.

Nu ser vi desværre tværtimod en forskelsbehandling af øboere udelukkende med begrundelse i deres bopæl – et argument der med henvisning til at det ikke er lovmedholdeligt netop ikke godtages i andre sammenhænge (eksempelvis når der er et ønske fra øerne om at kunne reservere pladser på færgen til fastboende).

Vi opfordrer til at Handleplanen for cirkulær økonomi og den tilhørende affaldsbekendtgørelse ændres, og deltager gerne i en dialog om emnet og de mulige løsninger, der kunne være for øerne.

Med venlig hilsen

Dorthe Winther

Formand

Sammenslutningen af Danske Småøer

Hov Agre 8

4245 Omø